

ŠKOFIJSKI LIST

33.

Častitim gospodom duhovnikom ljubljanske škofije.

Na Dunaju, po raznih škofijah našega cesarstva, pa tudi drugod, celo še po Ameriki, se zanimajo in pripravljajo za svetovni evharistični shod na Dunaju od 12. do 15. septembra.

Čas je, da se gane in organizira tudi naša škofija. Kakor pri vsakem lepem in napornem delu moramo tudi pri tem biti duhovniki na čelu. Poskrbeti bomo morali za dvoje: 1. za obilno udeležitev na Dunaju in 2. za spodobno slovesnost doma po vseh župnijah.

V Ljubljani smo že začeli delati za te namene. V četrtek 11. aprila se je v škofiji zbralo nad 40 gospodov duhovnikov in lajikov. Po kratkih razpravah, katerih se je udeležilo več gospodov, posebno poslanca dr. Krek in komercialni svetnik Povše, se je sklenilo, da se izmed navzočih izbere odsek osmero mož, ki naj vodi vso akcijo v Ljubljani in po deželi. Izbrali so se: Kanonik dr. Gruden, načelnik; c. kr. vladni svetnik dr. Fran Detela, namestnik; župnik Janez Kalan, tajnik; zasebnik Josip Kosler, profesor dr. Franc Ušeničnik, profesor dr. Ivan Zore, ravnatelj Bogomil Remec in načelnik Orlov Vojteh Jeločnik, člani; po potrebi dela naj si pridružijo drugih spretnih in delavnih udov. Jaz in pa deželni glavar dr. Šusteršič sva častna predsednika.

V petek dne 12. aprila so se v škofiji zbrale gospe in gospodične. Prišlo jih je nad 30 obeh narodnosti. Po daljšem razjasnjevanju o pomenu evharističnih shodov se je odbral zopet manjši odsek za potrebno delo. V petek 19. aprila se je ta odsek takole sestavil: častna načelnica kneginja Windisch-Graetz, načelnica gospa baronica Schwarz, 1. podpredsednica grofica Luiza Chorinsky, 2. podpredsednica gospa Bogomila Šusteršič, tajnica učiteljica Josin, članice: gospe Kusmanek, Eberl, Jeglič. Duhovni svetnik jim bo kanonik dr. Gruden.

To je za Ljubljano. Oba odseka pa, posebno moški, sta tudi središčna odseka za celo škofijo. Iz

škofije naj se z njima dopisuje. Pisarno ima in jo vodi: župnik Janez Kalan v Alojzijevišču. Izključno bo ta središčni odsek dopisoval s centralnim odsekom na Dunaju in bo skrbel, da se uredi vse potrebno za pot in vodstvo.

Dežela ne sme zaostati za Ljubljano. Za pripravljanje naj se izbere koj odseki v raznih župnijah. Župnik bodi na čelu in naj pokliče v odsek načelnike raznih družb: župana, enega odbornika, člana Orlov, tretjega reda, Marijine kongregacije in slično. Ti odseki naj si razdele opravila in naj stopijo v dogovor s središčnim odsekom v Ljubljani.

Kakšno nalogo pa imajo odseki? Naloga je ta-le:

1. agitacija za udeležitev na Dunaju; torej nabiranje članov in udeležnikov. Za udeležitev pri vseh prireditvah na Dunaju se plača 10 K; zato se dobi pravica znižane vožnje cene, pravica za knjižico vodnik po Dunaju in končno poročilo o shodu: se ve, to bo vse v nemškem jeziku. Kdor ne vzame karte za vse dni, lahko vzame karto za posamezne dni po 2 K, torej za 3 dni po 6 K; s tem ima tudi pravico za znižano vožnjo in za pristop k prireditvam dotičnih dni. Vsaj približno število udeležencev naj se nemudoma naznani tajniku.

2. pobiranje dobrovoljnih prispevkov za pokritje ogromnih stroškov na Dunaju. Za našo škofijo naročam, naj se prvo nedeljo meseca avgusta, Domin. X. post Pentecosten, med glavnim opravilom pobirajo prispevki v pušico, ali pa naj se odredi darovanje okoli oltarja. Deveto pobinkoštno nedeljo, zadnjo julija naj se to ljudstvu oznani in priporoči. Prispevki naj se potem neutegoma pošljejo na središčni ljubljanski odbor.

Na Dunaj premnogi ne bodo mogli iti. Gotovo bi se pa radi udeležili dobrega dela. Zato bomo doma po škofiji priredili letos posebne

evharistične pobožnosti. Se ve, najbolj primerno bi bilo, ko bi se te pobožnosti priredile ravno tiste dni, ko se bo vršil dunajski shod. Toda v mnogih župnijah tega ne bo mogoče, ker ne bo duhovnikov doma. Zato določujem za našo škofijo tako-le:

a) Kjer bodo duhovni pastirji doma, naj se v duhu pridružijo dunajskim zborovavcem; v dotičnih župnijah naj se dne 13., 14. in 15. septembra opravi sv. maša coram Sonctissimo; k svetemu obhajilu naj se povabijo vsi verniki; poseben dan naj se odloči za šolske otroke, poseben tudi za može in mladeniče; mnogi bodo gotovo pristopili vse tri dni. Upam, da se za udeležence dobe posebni odpustki.

b) Kjer pa slovesnost ne bo mogoča ravno o tem času, naj se preloži na prihodnje tedne meseca septembra ali oktobra. Slovesnost naj se tako uredi, da si boste sosedje lahko pomagali posebno za izpovedovanje. Upam, da tudi za te slovesnosti dobimo odpustkov.

Župnijski odbor naj agitira za mnogoštevilno udeležitev.

c) Duhovne pastirje prosim, naj bi v cerkvenih govorih večkrat kaj omenjali o sv. Evharistiji, naj bi vse vernike, posebno otroke, mladeniče in može izpodbujevali k pogostejšemu sv. obhajilu; naj bi izpodbujevali vse, da po vsaki sveti izpovedi pristopijo zapored večkrat k mizi Gospodovi. Isto prosim in priporočam vsem gg. katehetom po vseh šolah.

d) Ob sobotah, nedeljah in praznikih naj se navadnim trem „Očenašem“ pri litanijah doda še en Očenaš za sijajen uspeh evharističnega

shoda na Dunaju in za blagoslovljen uspeh evharističnih prireditev po raznih župnijah naše škofije.

Svobodomiselci, ki so popolni ateisti, zamejujejo osebnega Boga in sovražijo sv. Zakrament, snujejo društva, da bi potom društev svoje prevratne ideje širili med svet. Tudi v Ljubljani so združeni, se pridno shajajo in kujejo zaroto zoper Boga in Gospoda Jezusa. Koliko hudega store med ljudstvom s svojimi strupenimi listi! Večkrat napadajo Boga in naše skrivnosti kar naravnost, drugekrat bolj od daleč in po ovinkih. Proti temu upornemu rovanju zoper Boga ni nobenih državnih postav. Zato delajmo mi, kar največ moremo. Zoper tak upor naj nam pomaga ravno ljubezen do Gospoda Jezusa v presvetem Rešnjem Telesu. Kdor večkrat pred tabernakljem kleči, kdor večkrat k mizi Gospodovi pristopa, bo imel tako srce, da se mu bodo gnusila svobodomiselska dela, gnusile svobodomiselske knjige, gnusili svobodomiselski časopisi. Ali bi ne bilo prav, ko bi se letos zasnovali evharistični in časniški odseki prav po vseh društvih: v Marijinih kongregacijah, pri Orlih, pri tretjerednikih? Po teh odsekih naj se agitira za obiskovanje Jezusa v tabernaklju in za pogosto sveto obhajilo, agitira pa tudi zoper slabe in večkrat prepovedane časopise. Razširjevalcev slabih knjig in časopisov se treba ogibati, v njihove hiše ne hoditi, ako opomin ne bi koristil.

V Ljubljani, 19. aprila 1912.

† Anton Bonaventura,
knezoškof.

Poročilo o konferencah „Sodalitatis SS. Cordis Jesu“ za leto 1911.

Nova doba prihaja v našo deželo; zavlada je novo življenje. Nov razvoj, doslej nepoznan, se vzbuja, ki bo dosedanje razmere, kakor vse kaže, korenito izpremenil. Recimo: zidajo se nove železniške proge, nove ceste; promet bo dobil novo smer. Vsestransko se dela na to, da se več tujcev privabi v deželo; po gorah se postavljajo nove turistijske kočice. Mnogo novih tovarnen je nastalo, vsled česar se je število tovarniških delavcev in delavk silno pomnožilo. Izrabljale se bodo vodne sile, na katere pred kratkim nihče ni mislil, razen zunanji kapitalisti. Kmečko delo se opušča, vse hiti v tovarne ali onkraj morja.

Našemu ljudstvu prete pa od druge strani velike nevarnosti. Z vso silo se je liberalno časnikarstvo, ki se je zadnja leta jako razmnožilo, vrglo na izpodkopanje vere našega naroda; iz srca mu hočejo temeljito izruvati vero, ali vzbujati vsaj dvome; deluje pa to časnikarstvo pod vplivom framasonov, svobodomiselcev in judov. Ti ljudje prav dobro vedo, da je versko prepričanje narodovo glavni zadržek njihovim brezdomovinskim, protiavstrijskim nameram; prav radi tega mu hočejo vero omajati, vzeti mu spoštovanje do duhovnikov, odtegniti ga njihovemu vplivu; v to svrhu hujskajo neprestano zoper vero, zoper Rim, žugajo z odpadom

itd. Nihče ne bo tajil, da morajo vse te izpremembe jako vplivati na dušno pastirstvo. Nove zahteve se stavije do duhovnikov, novo delo se jim naklada, tudi mnoge materielne žrtve se od njih zahtevajo. Te izpremembe tirjajo tudi pri dušnem pastirstvu nove pripomočke, nove metode. Sedanji položaj zahteva, da se uporabljajo z vso vnemo vsi pripomočki, ki jih podaja napredek v vedi in izkušnji. Konference Sodalitatis so neke centrale, kjer dušni pastirji dajejo in dobivajo potrebne informacije za uspešno vzajemno delovanje; tu se vnemajo za vztrajnost, čeprav tudi tupatam kak poizkus izpodleti; tu se posvetujejo o novih izkušnjah, o novih metodah; tu se obveščajo o napredku v vedah in si prizadevajo za daljnjo višjo izobrazbo, dobro vedoč, da duhovnik zapade v dušno jetiko, ako ne napreduje z duhom in zahtevami novega časa. Vsakdo ve, da se pridobljeni zakladi v vedi polagoma izgublajo, duša zaostane in plodonosno delovanje v poklicu je nemogoče. Ako duhovnik zaostane v izobrazbi v tem, ko vse dalje hiti, škoduje svojemu ugledu, svojemu stanu in cerkvi, kateri služi. Vsak duhovnik, naj službuje v najhribovitejši fari, ne sme pozabiti, da pripada akademično izobraženemu stanu in da se tudi že zaraditega mora ohraniti na vsaj poprečni višini dušne izobrazbe.

Sedanja doba zahteva od duhovnika, da bo mogel svojo vzvišeno nalogo vršiti, temeljito znanje dogmatike in morale, kajti prav zoper te sovražniki trosijo najraznovrstnejše zmote. Čim jasnejše so mu verske resnice glede vsebine in njene utemeljitve, tem lažje bo pojasnjeval razne zmote in neresnice, ki se trosijo po shodih in časnikih in po gostilnah.

Za pouk v šoli mu bodo nove metode mnogo polajšale trud, nadomestile mu bodo vsaj nekoliko pomanjkanje časa in mu zagotovile lepe uspehe.

Z zadovoljstvom se opaža, da so se zlasti pri nekaterih konferencah, preteklo leto obravnavale znanstvene tvarine, kakor je bilo naročeno in kakor že pravila Sodalitatis sama zahtevajo. Izvolili so se odseki, ki so si porazdelili referate iz dogmatike, morale, cerkvenega prava itd.

Umestno in koristno bi bilo, ko bi se po vrsti obravnavale in pojasnjevale vse verske zmote, kakor jih omenja prisega zoper moderniste, na ta način bi se dobil jasen pogled v stremljenje sedanje brezverske vede in njene nevarnosti.

Liberalno časopisje na posebno skrivno komando vedno hujše napada duhovnike zlasti

naše škofije. Nekoliko resnične pa silno pretirane, ali pa čisto izmišljene in hudobno zlagane škan-dale razširja, da bi duhovnikom vzelo ugled in jim zmanjšalo veljavo v narodu. Tudi ti napadi bi bili lahko predmet pri konferencah, zlasti onih, v čigar okrožje segajo napadi; tu bi se pojasnjevali ozirno zavračali ali bi se uporabljala *correctio fraterna*.

Konference so se preteklo leto vršile jako zadovoljivo. Povsodi konstatirajo predsedniki, da je bila udeležba večinoma jako velika, razprave živahne, pismeni izdelki izvršeni z vidno navdušenostjo in temeljitim promotrivanjem. Ti izdelki niso sicer vsi na enako visoki stopinji, vendar pa so vsi vredni pohvale.

Iz obravnav se jasno vidi, da so imeli udje konference pred očmi lastno izobrazbo, napredek in poglobljenje v raznih vedah, napredek v duhovskem življenju pa tudi dušni in telesni blagor ljudstva in mladine.

O marsičem za dušno pastirstvo jako važnem so se udeleženci konferenc posvetovali, obravnavali, prijateljsko pomenkovali. Jako ume-stno so v Ribnici priredili predavanje: kako pri našem ljudstvu omejiti strast tožarjenja in škodljivega pravdanja (gospod notar Gruntar). Tudi se je sklenilo, da se požive društva, naj se napravi za vsak konec dekanije po en skioptikon. Na več konferencah se je sklenilo vsako leto imeti eno konferenco izključljivo o Marijini družbi in njenem razvoju. V Škofji Loki se je določilo, naj bo eno nedeljo v adventu po vsem dekanatu pridiga o slabih časnikih. V Trebnjem se je že sprožil razgovor o evharističnem kongresu — z ozirom na to, da se bo težko udeležiti v Ljubljani nameravanega tabora orlov in evharističnega kongresa, naj bi se tabor preložil, ker se tudi pozneje lahko vrši, svetovni evharistični kongres pa bi Bog vé kdaj še doživeli v taki bližini. Tudi se je govorilo o stavbni novosti takozvani „Baculagewölbe“ za obokanje. O vedenju duhovnikov sploh, so se mnogokrat poudarjale duhovniške kreposti in govorilo se je o občevanji z ljudstvom: Kar mogoče malo bremen nakladati v denarnem oziru. Povsod naj velja pravica, ne politika; nikdar ne krivih potov; duhovnik ne sme vsega govoriti, znati mora molčati, da se mu more kaj zaupati; škandalov ne prenašati; ljudi ne žaliti — ne osebnosti. Govorimo vedno s spoštovanjem o drugih duhovnikih. V gostilni naj duhovnik nikdar ne igra — gostilna ni za duhovnika. Ne pravi se moderno pridigati, ako se na prižnici politizira, ali se prebirajo časniki. — Moderno

pridigati se pravi, pridigati času primerno, z ozirom na vero, pravost in formelnost itd.

Splošno se mora reči, da se je mnogo, prav mnogo lepega in bodrilnega obravnavalo, četudi se ne dá vse hkrati in na hip izvršiti, vendar pa velika večina duhovnikov stremi po tem, da drug drugega izpodbuja in navdušuje — da dospe kolikormoč blizu ideala. Ni čudno, da se duhovniki tolikanj trudijo za ljudstvo in zlasti za mladino. Saj se je sv. Cerkev precej od svojega začetka, slede božjemu Zveličarju, z vso ljubeznijo zavzela za ljudstvo in za mladino. Nasprotno pa si je tudi Kristusu sovražni svet prizadeval z vso silo ljudstvo nase potegniti in se mladine polastiti, mladino razkristjaniti, jo odtujiti Cerkvi in njenim služabnikom. Pravtako se dandanes prostozidarji in socialni demokrati z vso silo, z vsemi pripomočki trudijo mladino na svojo stran privabiti, zlasti po mestih in v onih krajih, kjer so rudokopi, kjer je mnogo tovarniških delavcev. To delo sovražnikov božjih sv. Cerkev ne more gledati mirno, ampak s podvojeno vnemo si prizadeva mladinska srca nase navezati, trudi se z versko odgojo prve misli mladih src k Bogu obrniti, jih dvigniti kvišku, jih navaditi ne le za telesni, marveč za dušni blagor skrbeti, sploh voditi jo tako, da doseže svoj vzvišeni namen, za katerega je ustvarjena, odgajati jih ne samo za svet, ampak tudi za večnost.

Pri neki konferenci so padle besede: V Marijinih družbah dajmo mladini vse, česar potrebujejo, tudi kako veselje. Da, tudi kako veselje!

To je jako važen faktor pri vzgoji mladine. „Več veselja“ kliče rotenburški višji pastir sedanjemu času. Neveselje, nezadovoljnost, obupnost to so glavne poteze modernega sveta. V tako nezdravo življenje mora voditi moderna vzgoja. Nikjer ni pravega veselja, prave zadovoljnosti; nasprotno pa toliko nesrečnih zakonov, toliko ločitev zakonskih zvez. Mladina doma si išče veselje v uživanju, toda veselje, ki se uživa v nezmernosti, v nenravnosti, ni pravo, ampak le dozdevno, domišljeno, strastno, hipno, čutno veselje, ne pa pravo dušno veselje. Vprašaj mladeniča ali dekleta, ki sta hodila po napačnih potih: Ali si bil srečen in miren v srcu? Prav vsak bo rekel: Ne! In vendar bi moralo biti več pravega veselja med mladino in med ljudstvom. Veselje je življenski faktor, je življenska potreba, življenska sila za dušo in telo. Koliko rajši dela človek, če je vesel, koliko uspešneje mu gre dušno in telesno delo izpod rok, ako dela z veseljem.

Koliko rajši se udeležujejo shodov v Marijinih družbah, ako so veseli! Koliko lažja je odgoja pri nedolžno veseli mladini! Nobeno veselje, ki ga mlado srce uživa, ni izgubljeno; še poznejša leta, v tužnih urah spomin veselih dogodkov minule mladosti lajša bridkosti starosti. Naj se mladini dovoli nedolžno veselje uživati. Naj se napravijo priredbe, na katere se bodo poznejša leta z veseljem spominjali; ni ravno treba kaj izrednega, saj nedolžna srca tudi male reči veselé. Taki spomini na lepe, vesele dneve so mladini pogosto vodilne zvezde v poznejšem nevarnem življenju, po temnih potih, ki bi jo sicer zapeljali v nesrečo. Ti lepi spomini so jezovi, ki zabranijo, da valovi izkušnjav ne pluskajo čez bregove.

Silno mnogo bodo koristili oni duhovniki, ki bodo mladino vodili tako, da ji bodo pripravljali nedolžnega veselja, da se bodo poznejša leta hvaležno spominjali na veselje in na njega, ki ga jim je preskrbel. — Skrbite, da bo imela mladina lepe spomine na minulo mladost!

Pa tudi sebi bodo taki dušni pastirji postavili lep spominek. Dober duhovnik mora misliti tudi na to, da si pri svojem odhodu ali po smrti ohrani hvaležen spomin. Prvi in najvažnejši pogoj za tak spominek je seveda sveto življenje, izpodbudno vedenje in vestno izvrševanje duhovskih dolžnosti. Ni vsakemu dano zapustiti znanstvena, važna dela, katera bi zgodovina zapisala in ohranila potomcem. Vsi ti spomini, ki jih hrani zgodovina, nimajo tistega prijaznega mika, tistega ljubeznivega svita, kakor ga ima tiho, mirno delovanje dobrega, pobožnega duhovnika, ki kot zvest služabnik božji izpolnjuje voljo Gospodovo v dušni in telesni blagor njemu izročeni vernikov. Zgodovinska dela se berejo hladno. — S kolikim spoštovanjem s koliko hvaležnostjo pa se verno ljudstvo spominja svojih dobrih duhovnikov! Z veliko ljubeznijo in hvaležnostjo se spominjajo dobro odgojeni otroci pobožnih staršev in blagoslavlajo njihov spomin. Kolika hvaležnost je v besedah: tako so nas učili naša pobožna mati, tega bi nam naš oče nikdar ne bili dopustili! Še lepši spomin pa zapusti goreč, za vse dobro vnet duhovnik. Ne samo v fari, kjer je deloval, marveč celo pri sosednih farah, kjer so ga poznali, mu je za desetletja zagotovljen blag spomin; s spoštovanjem se govori o njem; spominjajo se njegovih pridig, njegovih nauk v izpovednici, njegovih nauk v šoli, njegovega neprestanega delovanja za dušni in telesni blagor; spominjajo se veselja, ki ga jim je pripravil, njegovega pobožnega, pa veselega vedenja in življenja. Tak spomin na dobrega

duhovnika bo donašal blagoslovljene sadove celo v takih osebah, kjer bi jih človek niti ne pričakoval. Čisto neomadeževano življenje duhovnikovo se pribori vsaj notranje priznanje tudi pri nasprotnikih in sovražnikih, tudi oni mu ohranijo časten spomin. In po pravici ostane dober duhovnik v lepem spominu, kajti dobra načela krščanskega življenja, ki jih je zasadil v nežna srca mladine, bodo donašali neizmeren blagor vsi fari za mnogo let. — V zapuščeni zemlji opustošene fare izkoplji studenec, vsadi drevo v ledino in popotnik, okrepčevajoč se pri studencu s sadovi drevesa te bo blagoslavljal, rekoč: dober človek je hodil po tem potu... Mnogo takih spominov so zapustili blagi duhovniki. V tej fari je mladina dobra, dekleta nepokvarjena, fantje prijazni olikani, starši skrbni; nerodnosti v fari ni; prejemanje sv. zakramentov je pogostno spoštovanje in zaupanje do duhovnikov neomajano — pravimo: dobri duhovniki so nekaj tukaj delovali!

Da priznanje nikdar ne bo splošno, na to moramo biti pripravljeni. Delovanje duhovnikovo zasmehujejo, preklinjajo vsi oni, ki vero

sovražijo, jarem Gospodov otrešajo in si le s človeško modrostjo delajo svoja lastna pota, si prirejajo vero po svoje in na zemlji iščejo le sami sebe in čutno uživanje. To nas ne moti, ne straši. Duh božji nam kaže dan sodbe jako važen za duhovnika tolažilen, odločilen prizor: Modr.: „Zalezujmo pravičnega... ker je našim delom nasproti in nam grehe zoper postave očita in nas razglašča zavoljo grehov našega obnašanja... Nas ima za lahkomišljene in se ogiblje naših potov, kakor nesnažnih reči... Z zasramovanjem in pezanjem ga poizkusimo... k naj-sramotnejši smrti ga obsodimo... Tako mislijo in se motijo, zakaj njih hudobija jih je oslepila... Tedaj bodo pravični stali z veliko srčnostjo pred njimi, ki so jih stiskali in jih ovirali v dobrih delih... Hudobni pa bodo v dušni bridkosti zdihovali: Ti so, ki smo jih imeli nekaj v smeh in v zasramljiv pregovor. Mi neumni... smo izgrešili pot resnice... utrudili smo se na potu hudobije... za pot Gospodovo pa nismo vedeli. Kaj nam je prevzetnost in bahanje pomagalo, kaj nam je prineslo?“

35.

Izplačevanje službenih prejemkov iz verskega zaklada potom c. kr. poštne hranilnice.

Vsled dopisa c. kr. deželne vlade z dne 27. marca 1912, št. 4179 se župni uradi opozarjajo, naj se pri izplačevanju službenih prejemkov iz verskega zaklada potom c. kr. poštne hranilnice natančno ravnajo po navodilu objavljenem v Škofijskem Listu, 1910, str. 151, zlasti

1. naj potrjene plačilne izkaze natanko izpolnjene in od vseh prejemnikov podpisane do 8. dne vsakega meseca vrnejo računskemu oddelku c. kr. deželne vlade v Ljubljani (k. k. Rechnungsdepartement);

2. naj prejemke, ki jih dotičnim upravičencem ne morejo vročiti (vsled smrti, vpokojitve, preselitve), po poštne prosti denarni nakaznici takoj odpošljejo c. kr. deželnemu plačilnemu uradu v Ljubljani (ne računskemu oddelku c. kr. deželne vlade!) in naj pristavijo tudi razlog, zakaj se znesek ne more vročiti.

Ta pouk se nahaja tudi na zadnji strani plačilnega izkaza (Zahlungsliste).

Dotični dopis se doslovno glasi:

Es kommt wiederholt vor, daß die mit h. o. Intimation vom 21. November 1910, Zl. 28.766, wohl-

dorthin bekannt gegebenen und im Škofijski List vom 28. November 1910, Nr. XII ex 1910, Seite 151 abgedruckten Bestimmungen über die Auszahlung der Dienstbezüge der Seelsorger im Wege der k. k. Postsparkassa in Wien, insoweit dieselben die Seelsorger selbst betreffen, sowie die auf der Rückseite der den Pfarrämtern vom h. a. Rechnungsdepartement zukommenden monatlichen Zahlungslisten befindliche Belehrung von den Pfarrämtern nicht, wie es wünschenswert wäre, beachtet werden.

Im Interesse eines einheitlichen Vorganges in der Behandlung der Zahlungslisten und insbesondere der wegen Versetzung eines Bezugsberechtigten, oder aus einem anderen Grunde (Tod, Pensionierung, Domizilwechsel) nicht zur Auszahlung gelangten Bezüge, seitens der Pfarrämter, welche von diesen entweder rückbehalten und an die Nachfolger ausbezahlt werden, oder aber an das h. o. Rechnungsdepartement übermittelt werden, beehrt sich die k. k. Landesregierung das hochwürdige fürstbischöfliche Ordinariat dienstlich zu ersuchen, die unter-

stehenden Pfarrämter zur genauesten Befolgung der einschlägigen Bestimmungen aufzufordern. So sind, wie aus der „Belehrung“ auf der Zahlungsliste zu entnehmen ist, die obangedeuteten nicht zur Auszahlung gelangten Bezüge mittelst portofreier Postanweisung eventuell mittelst Postsparkassen-Erlagscheines in jedem Falle sofort abzuführen und zwar ausschließlich nur an das hiesige k. k. Landeszahlamt und nicht an das h. o. Rechnungsdepartement, welches nach den bestehenden Vorschriften nicht befugt ist, Gelder in Empfang zu nehmen.

Der Grund der Nichtauszahlung ist sowohl auf der Zahlungsliste in der Anmerkungskolonne, wie auch auf dem Koupon der Postanweisung,

beziehungsweise auf der Rückseite des Postsparkassen-Erlagscheines anzuführen und das postamtliche Empfangsdokument der Zahlungsliste beizuschließen.

Ferner sind die Zahlungslisten zwar unbedingt in den ersten acht Tagen des Monats aber nicht schon vor Erhalt der angewiesenen Beträge und zwar von jedem einzelnen Perzipienten in der hiefür bestimmten Kolonne „eigentliche Empfangsbestätigung“ gefertigt an das h. o. Rechnungsdepartement einzusenden. Auch ist die „Eingesehen“ Klausel auf der Kopfseite der Zahlungsliste von dem die Bezüge auszahlenden Pfarramte entsprechend auszufüllen.

36.

Dubia de manuscriptis Religiosorum typis edendis.

S. Congregatio de Religiosis.

Quaesitum est ab hac Sacra Congregatione de Religiosis:

I. An Religiosi pertinentes ad Instituta votorum simplicium iisdem teneantur legibus ac Regulares votorum solemnium, quoad *Imprimatur* seu beneplacitum a suis Superioribus expostulandum, quoties aliquod suum manuscriptum in lucem edere cupiunt?

II. An Religiosi, quoties eis a suis Moderatoribus publicatio alicuius manuscripti fuerit interdicta, vel *Imprimatur* denegatum, possint idem manuscriptum alicui typographo tradere, qui illud publicet cum *Imprimatur* Ordinarii loci, suppresso auctoris nomine?

Eminentissimi autem Cardinales Sacrae Congregationis de Religiosis, in plenario Coetu ad

Vaticanum habito die 2. mensis Iunii 1911, suprascriptis Dubiis responderunt:

Ad I. Affirmative.

Ad II. Negative.

Quam Eminentissimorum Patrum responsum Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa Decimus, referente infrascripto Sacrae Congregationis Secretario, ratam habuit et confirmavit, die 11. Iunii 1911.

Datum Romae ex Secretario Sacrae Congregationis de Religiosis, die 15. Iunii 1911.

Fr. I. C. Card. Vives,
Praefectus.

L. † S.

† **Donatus** Archiep. Ephesinus,
Secretarius.

37.

Združenje učencev vsakdanje in ponavljalne šole pri verouku.

C. kr. dež. šolski svet za Kranjsko sporoča z dopisom z dne 24. marca t. l., št. 2140 semkaj doslovno:

Auf Grund gemachter Wahrnehmungen findet der k. k. Landesschulrat nach Einvernehmung des fürstbischöflichen Ordinariates im Sinne des § 2 des Gesetzes vom 20. Juni 1878, R.-G.-Bl. Nr. 99 (Heinz, S. 198) und in teilweiser

Abänderung des h. o. Normal-Erlasses vom 3. August 1911, Zl. 5064, die Zusammenziehung der Alltags- und der Wiederholungsschüler beim Religionsunterrichte im Prinzipie hiemit zu gestatten, insoweit die Raumverhältnisse des Schulzimmers, sowie die Gesamtzahl der Schüler eine solche Zusammenziehung zulassen.

Selbstverständlich sind die Wiederholungsschüler, für welche jetzt 1 wöchentliche Religionsstunde angesetzt erscheint, auch im Falle der Kombinierung der Alltags- und Wiederholungsschüler beim Religionsunterrichte nur zum Besuche 1 wöchentlichen Religionsstunde verpflichtet.

Für jede solche Zusammenziehung ist jedoch vorher unter Darlegung der Schülerzahl, der vorhandenen Sitzplätze, sowie der sonst in Betracht kommenden lokalen Verhältnisse die hierortige Genehmigung einzuholen.

Na ta odlok se častiti gospodje kateheti opozarjajo.

38.

Declarationes circa jusjurandum a motu proprio „Sacrorum Antistitum“ praescriptum.

Propositis huic sacrae Congregationi Consistoriali, quae sequuntur, dubiis, id est:

1. utrum alumni Religiosi maioribus ordinibus initiandi teneantur dare jusjurandum a motu proprio „Sacrorum Antistitum“ praescriptum coram Episcopo ordines conferente, an coram moderatore religioso;

2. coram quonam idem jusjurandum praestare debeant Religiosi, qui confessionibus excipiendis et sacris concionibus habendis destinantur;

3. in quibusnam tabulariis adservanda sint documenta jusjurandi a superius memoratis religiosi dati.

SSmus Dominus noster Pius PP. X., in audientia diei 16. Decembris 1910 Cardinali Secre-

tario eiusdem sacrae Congregationis concessa, mandavit, ut respondeatur:

ad I. affirmative ad primam partem, negative ad secundam;

ad II. coram eo, a quo approbationem confessionibus excipiendis et sacris concionibus habendis obtinent;

ad III. in tabulario illius Ordinarii, qui jusjurandum recepit.

Datum Romae, ex aedibus sacrae Congregationis Consistorialis, die 17. Decembris anno 1910.

C. Card. de Lai,
Secretarius.

S. Tecchi,
Adessor.

39.

Altarni privilegij

za vse duhovnijske cerkve v ljubljanski škofiji podaljšan.

Letos 30. marca je potekla sedemletna doba altarnega privilegija v ljubljanski škofiji za veliki altar vseh župnijskih in kuratnih cerkva (Škof. List, 1905, 39), ki imajo svoj samostojen dušnopastirski okoliš. Zato se je sv. stolica zaprosila, naj ta privilegij podaljša.

Sveta stolica je z reskriptom S. Congregationis Sancti Officii, sect. pro indulg. z dne 16. aprila 1912, števil. 1275, ta privilegij podaljšala za dobo „durante Reverendissimi oratoris munere“.

40.

Različne opazke.

Kateheti na obrtnih nadaljevalnicah naj se pri verouku natančno ravnajo po navodilu priobčenem v Škof. Listu, 1911, str. 43. V 1. razredu naj se resnice in nauki sv. Cerkve

razlagajo na podlagi liturgike vzporedno s cerkvenim letom; v 2. razredu na podlagi cerkvene zgodovine; v 3. razredu naj se obravnava verouk apologetično. Podrobni učni načrt je priobčen v

„Društvenem govorniku“ (II. zvezek), ki je priloga „Duh. Pastirja“ in sicer na str. 84—89. Načrt je sestavil mons. profesor dr. Aleš Ušeničnik. S tem načrtom je podana in določena tvarina za vsako uro posebej.

Binacija o sopraznikih tudi diebus festis novissime suppressis se ne more dovoliti, kakor

je bilo že opomnjeno v Škof. Listu, 1912, str. 50. Tržaški ordinariat je prosil v Rimu: „ut indultum binationis pro his saltem parochiis (quae proprio curatore destitutae a proximioro curatore in spiritualibus providentur) extendere posset ad dies festos nuper suppressos“, sv. stolica pa je odgovorila: „non convenire“.

41.

Slovstvo.

Šmarnice. 18 Marijinih pesmi za mešani zbor deloma z orglami. Zložil P. Hugolin Sattner, ord. F. F. Min. Drugi pomnoženi natisek. Cena partituri 3 K, vsak glas posebe à 50 h. V Ljubljani 1912. Založila Katoliška Bukvarna. 4°, str. 21.

100 Praeludia organi (Zbirka orgelskih preludijev. Praeludienalbum). Stan. Premerl, regens chori in eccl. cathedr. Labaci. 1912. Katoliška Bukvarna. Str. 38. Cena 3 K 80 h.

Dojmovi s istoka. Marinko Lacković, prebendar stolne cerkve v Djakovu. Djakovo 1912. Str. 164. Cena 1 K. — Pisatelj popisuje svoje po-

tovanje v Sveto Deželo. Zanimalo bo to delce zlasti one duhovnike slovenske, ki so skupaj s pisateljem potovali in katerih se v svojem spisu pogostoma spominja.

Grundstock einer katechetischen Bibliothek. Von Franz Krus S. J. Innsbruck. Druck und Verlag von Fel. Rauch (L. Pustet) 1912. Str. 91. Cena 1 K 40 h. Znani pedagoški pisatelj je zbral naslove vseh važnejših katehetskimi knjig v posebni knjigi, v kateri je razvrstil spise po tvarini, označil po vsebini in nekoliko ocenil. Da je tako delo katehetom v veliko korist, je lahko uvideti.

42.

Konkurzni razpis.

Po okrožnici z dne 15. aprila 1912 so bile razpisane župnije: Zali log v starološki dekaniji, Sv. Gora v moravški dekaniji, Podkraj v vipavski dekaniji.

Prosvitci za Zali log in Sv. Goro naj naslove svoje prošnje na c. kr. deželno vlado za Kranjsko, za Podkraj pa na kn. šk. ordinariat. Zadnji rok za vlaganje prošenj je 20. maj 1912.

43.

Škofijska kronika.

Imenovana sta bila za soupravitelja: č. g. Janez Pogačar, kaplan v Šmartnem pri Litiji, za župnijo Savo, č. g. Franc Majdič, kaplan na Vah, za župnijo Sv. Goro.

Resigniral je na župnijo Podkraj č. g. župnik Jakob Kalan.

Umrla sta: č. g. Feliks Knižek, župni upravitelj na Sv. Gori, dne 7. aprila; č. g. Jernej Primožič, župnik v pokoju, v Trziču 13. aprila 1912. — Priporočata se častiti duhovščini v molitev.

Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani, dne 24. aprila 1912.

Vsebina: 33. Častitim gospodom duhovnikom ljubljanske škofije. — 34. Poročilo o konferencah „Sodalitatis SS. Cordis Jesu“ za leto 1911. — 35. Izplačevanje službenih prejemkov iz verskega zaklada potom c. kr. poštne hranilnice. — 36. Dubia de manuscriptis Religiosorum typis edendis. — 37. Združenje učencev vsakdanje in ponavljalne šole pri verouku. — 38. Declarationes circa jusjurandum a motu proprio „Sacrorum Antistitum“ praescriptum. — 39. Altarni privilegij podaljšan. — 40. Različne opazke. — 41. Slovstvo. — 42. Konkurni razpis. — 43. Škofijska kronika.